A°. 1835. N°. 64.

ZONDAG DEN 9den AUGUSTUS.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 8sten dezer, het Schip *Clasina Adriana*, Kapt. J. Andresen, naar Amsterdam; lading: 409 vaten Suiker, 34 balen schoorts en 7 dito vele Katoen.

ADVERTISSEMENTEN.

Door het *Collegium Medicum*, de Heer GEORGE HEIDGE VAN HOMONDT met overlegging van een DIPLOMA van *Medicinæ Doctor*, door den Leidschen Universiteit afgegeven, als *MEDICINÆ DOCTOR* in deze Kolonie geadmitteerd zijnde, zoo wordt hiervan de daarbij belanghebbenden kennis gegeven.

Paramaribo den 7 Augustus 1835.

De Scriba van het Collegium Medicum,
H. H. DIEPERINK.

ABRAHAM HALBERSTADT

(29374) Zal Maandag 10e. Augustus namiddag precies 4 uren, ten zijnen huize door den Vendumeester KEIJSER, publiek te koop stellen: Meubelen, Boeken, Prenten, Rariteiten enz.; alsmede de Slaven *Felix*, *Theodorus*, *Sara* (Waschmeid) en *Fanny* met hare drie Kinderen *Frans*, *je*, *Jetta* en *Christina*.

Zaturdag vóór- en op de verkoopdag, voor *EEN IEDER* te zien.

(33371) De Eigenaar van 4 vaatjes en 2 kistjes gemerkt H. D., aangebragt per het Schip *Suriname*, Kapt. L. J. LUIJTJES, wordt verzocht tegens betaling van de vracht en averij, als mede Inkomende-regten en Advertentie kosten, gemelde Goederen te laten afhalen; zullende dezelve anders bij verzuim, voor rekening die het mogte aangaan, op Dingsdag den 11 dezer des morgens om 9 uren, door den Vendumeester A. SALOMONS, publiekelijk worden verkocht.

Paramaribo den 8 Augustus 1835.

TE HUUR:

(33375) Een *HUIS*, met *STEENEN KEUKEN* en aanzienlijke *BIJGEBOUWEN*; alles zoo goed als nieuw, gelegen in de *Buren Straat*, La. D. No. 666; — te bevragen bij

N. J. C. BAARS.

(33387) De ondergeteekende voornemens zijnde binnen kort de Kolonie te verlaten, verzoekt die van hem te vorderen heeft betaling te komen ontvangen, en die verschuldigd zijn, betaling te presteren.

En presenteerd te koop aan; nieuwe aangebragte Goederen, Roodewijn in kisten, Genever en Brandewijn in kelders, Eau de Cologne, blaade Zink, Spiegels en Schilderijen, Koffijzakken, blaauwe lakensche Rokken.

Vilte Hoeden en Petten, blaauw- en zwart Laken, Prinsesse Stof, wit en gekleurde Drill, dito Satinet, zwarte en gekleurde Merinos, Nanking, Flanel, Vlaggedoek, Gingang en Siamosen, Vriesch Bont, Platille, grijze Linnen, zwarte en gekleurde Calico's, wit Neteldoek en Karthoen, Gazen, Zakdoeken, Handdoeken, Tafellakens, Servetten, Dimitie, Bontjes, Zakdoeken, Handdoeken, Tafellakens, Servetten, Dimitie, Bontjes, Zijden, Boezeroenen, Pantalons, Spenzers, Zakdoeken, Kamerdoek, Cambricks, zijde-kanten- en katoenen Doeken en Kousen.

Wijn- Bier- en Waterglazen, glaze Ruiten, en vele andere Goederen meer.

Paramaribo den 8 Augustus 1835.

J. VOET.

(33388) Extra *ROSA MEDOC* in kisten, te bekomen bij

SALOMONS & LIONARONS.

(33403) *KOFFIJ-ZAKKEN*, te bekomen bij

S. PRET SZ.

Mengelwerk.

BIJDRAGEN UIT DE GESCHIEDENIS DER LIJFSTRAFFELIJKE REGTSPLEGING.

Want zij is Gods dienaresse, u ten goede.
Maar, indien gij kwaad doet, zoo vreest;
want zij draagt het zwaard niet te vergeefs.
Rom. XIII: 4.

De Brandstichtster uit wraak.

Maria Lodowig, ongeveer vijf en twintig jaren oud, diende bij den Heer B., te *H.* Met haren meester in oneenigheid geraakt zijnde, had zij heimelijk zijne woning verlaten, weshalve hij haar geregtelijk vervolgde. Maria werd veroordeeld om door geregtsdienaars in hare dienst te worden teruggebragt, en in de gemaakte kosten.

In den nacht van den 29sten op den 30sten Maart, ontstond er in het huis van den Heer B., een hevige brand, welke zoo snel toenam, dat de bewoners naauwelijks het leven konden redden, en niets van hunne bezittingen vermogten te bergen. Alles werd eene prooi der vlammen.

De Heer B. en zijne huisgenooten waren van meening, dat de brand door kwaadwilligheid was veroorzaakt, naardien allen zeer omzigtig met vuur en licht omgingen, en den avond vóór den brand, uit hoofde zij van een bezoek, eerst laat te huis waren gekomen, bijna hetzelve niet hadden gebruikt.

Het vermoeden werd op Maria geworpen, terwijl men in menige kleine bewijzen, daartoe grond meende te hebben. Eensdeels, terwijl Maria des avonds vóór den brand in de nabijheid der woning was gezien, en anderdeels, dat na den brand een haar toebehoorende schoen was gevonden geworden, welke ook bij het onderzoek bleek Maria's eigendom te zijn.

De beschuldigde had, volgens hare bekentenis vernomen, dat de Heer B. zoude hebben gezegd, de zaak tegen haar te zullen winnen, en zij door geregtsdienaars in zijne woning zoude worden teruggebragt. Toen op den 29sten Maart werkelijk de uitspraak des Regters, ten haren nadeele was uitgevallen, was zij deswege zeer verdrietig geworden, en had zij den ganschen dag op eenzame wegen doorgebragt, en over haar lot nagedacht. Daarbij was bij haar het denkbeeld ontstaan, om in het huis van haren meester brand te stichten.

Met dit voornemen was zij tegen middernacht naar *H.* gegaan. Aan de woning van den Heer B. gekomen zijnde, vond zij de deur van het achterhuis, door welke men in de keuken kwam, geopend. Zij had zich in de keuken begeven, een stuk vuur uit den haard genomen, en hetzelve in een tegen het huis belendend schuurtje, alwaar eenig stroo geborgen was, geworpen. Daarop had zij zich met de meeste snelheid verwijderd, in hare vlugt had zij haren schoen verloren. Een half uur daarna het dorp *C.* bereikt hebbende, had zij het huis van den Heer B., in volle vlam zien staan.

Volgens de verklaring van den Heer B., bleek het ook, dat dezelfde deur door hem was vergeten te sluiten, door welke de beschuldigde zich in de keuken had begeven, en het vuur uit den haard had genomen.

Ten laste der beschuldigde kwam nog de verklaring der boerin, te *C.* wonende, bij welke Maria, sedert eenige dagen, inwoonde. Volgens hare getuigenis was Maria den zelfden nacht, toen het huis van den Heer B. in brand was geraakt, zeer vermoeid, en slechts met eenen schoen aan, te huis gekomen.

Van Maria's vroegere levenswijze werden de gunstige getuigenissen bijgebragt. Een misslag, welken zij had begaan, had haar het ongenoegen van den Heer B. veroorzaakt. Dit was dan ook de reden, waarom zij heimelijk hare dienst had verlaten; het vonnis had haar tot de verschrikkelijke daad verleid.

»Nooit," zeide zij, in een der verhooren, »heeft men mij de geringste misdaad kunnen te laste leggen; het was mij daarom onverdragelijk, door geregtsdienaars in de woning van den man, die mij, om eene geringe dwaling, die onteering veroorzaakte te worden teruggebragt. In de eenzaamheid, van God geweken, alleen gehoor gevende aan de inblazingen des duivels, nam ik het radeloos besluit, om mij te wreken, en de woning mijns meesters in brand te steken."

»Het huis genaderd zijnde, beving mij een onbeschrijfelijk akelig gevoel; ik wilde terugkeeren, doch werd door eene onzigtbare magt teruggehouden, onwillekeurig werd ik naar de plaats des ongeluks gedreven, en schier onbewust, wat ik deed, wierp ik het vuur in het stroo. Ik waagde het niet om te zien, toen ik mij met overhaasting verwijderde, maar voor mijne woning door angst en verdriet gefolterd, aangekomen zijnde, waagde ik een blik naar den weg, van waar ik gekomen was. Onmogelijk is het mij, een denkbeeld te geven van mijn berouw en smarten, toen ik hoogte boven het geboomte den brand aan het huis van den Heer B. ontwaarde. Ach! met mijn leven had ik deze daad willen herroepen."

Bij ieder verhoor betoonde de ongelukkige steeds een diep berouw, hetwelk wel het medelijden van hare Regters opwekte, maar haar niet van de straf, welke op hare daad, volgens de wetgeving op brandstichting toepasselijk, kon vrijspreken. Maria werd veroordeeld, om de doodstraf door het zwaard te ondergaan. Wel vervoegde zij zich met een verzoek aan den raad van gratie, doch hetzelve werd van de hand gewezen.

Den 16den Mei 1817 werd aan haar het vonnis voltrokken.

EENIGE BIJZONDERHEDEN UIT DEN LEVENSLOOP VAN *HENRIETTE SONNTAG.*

Deze door geheel *Europa* vermaarde Zangeres werd in 1808 te *Koblenz* geboren. Hare ouders waren beiden Tooneelspelers, en bestemden het begaafde kind vroegtijdig voor het tooneel. Op haar vijfde jaar verscheen zij voor de eerste maal in het openbaar te *Frankfort*, in de Opera *het Vrouwtje van den Donau*, als *de kleine Salome*, en op haar achtste bezat zij reeds veel kunst

vaardigheid in den sang. In 1817 stierf haar vader, en zij volgde nu hare moeder, eene bekwame Tooneelspeelster, naar verscheidene Duitsche schouwburgen. Bij haar verblijf te *Praag* viel haar een grondig zangonderrigt ten deel in het voortreffelijk Conservatorium; waarop zij in haar twaalfde levensjaar met groote toejuiching aldaar het tooneel betrad, en kort daarna te *Weenen* aan de Duitsche Opera geëngageerd werd, zich niet minder onderscheidende aan de Italiaansche. Hier vond zij in de vermaarde Fodor-Mainville een model, dat met de edelste uitdrukking de verwonderlijkste buigzaam- en vaardigheid van stem verbond. Zij werd weldra eene ijverige leerlinge dezer groote kunstenaresse, wie de eere toekomt, haar gevormd te hebben, zoo wel wat de school betreft, als met opzigt tot het bestuderen der rollen. Sonntag speelde en zong *Semiramis*, *Desdemona*, *Rosini* en hare overige beste partijen geheel in den smaak van Fodor, welke zij ook haar betooverend *meza voce* had afgeluisterd.

Na de ontbinding der Opera te *Weenen*, in 1824, gaf zij gastrollen te *Leipzig*, waar zij inzonderheid in die van *Euryanthe* ongemeene geestdrift verwekte. Maar haar eigenlijk schitteringstijdperk begon eerst met haar optreden te *Berlijn*, waar zij, benevens hare moeder en jongere zuster, aan den Koninklijken schouwburg geëngageerd werd. De gansche stad verdrong zich naar de Opera, om de, door hare stem, zoo wel als door haar beminnelijk voorkomen, betooverende Zangeres te hooren en te zien. Het geheele publiek was verrukt; zij won aller harten, en de Dichters wedijverden, om haar in liederen en sonnetten te bezingen. Er verscheen zelfs een Roman over haar, onder den titel: Henriëtte, *de schoone Zangeres*, waarschijnlijk van Rellstab. Zij gaf de Dagbladschrijvers aanleiding tot onderlingen twist, maar bleef desniettemin de lievelinge van *Berlijn* en van het Hof, hetwelk haar tot *Koninklijke Hof- en Kamerzangeres* benoemde.

In den zomer van 1826 reisde zij naar *Parijs*, waar zij desgelijks met de grootste geestdrift ontvangen werd. Zij keerde over *Frankfort* en *Weimar* naar *Berlijn* terug, en werd kort daarna, voor twee jaren, aan de Italiaansche Opera te *Parijs* geëngageerd. In 1827 verliet zij *Berlijn*, en zong vervolgens in de Italiaansche Opera te *Londen* en te *Parijs*. In 1830 verliet zij *Parijs*, waar ook de Koninklijke Familie haar met veel onderscheiding had bejegend, en betrad wederom het Berlijnsche tooneel. Doch, reeds tijdens haar verblijf te *Londen* en te *Parijs* was zij, in 't geheim, met den Graaf Rossi, Geheimschrijver bij het Sardinische Gezantschap, gehuwd. De geboorte van een kind uit dezen echt werd voorzeker verborgen gehouden; maar er liepen kwaadaardige vertellingen rond, en reeds had het gerucht de halve waarheid verbreid, toen nog altijd de openbaarmaking van den echt achterbleef. De Zangeres wilde nog eerst eene reis, als Concertzangster, door *Europa* doen, en alleen te *Berlijn* het tooneel betreden. Deze hare laatste reis geleek een triomftogt. Onbeschrijfelijk was de ontroering des publieks te *Berlijn*, toen zij daar, op den 19 Mei 1830, met de rol van *Semiramis* hare theatrale loopbaan besloot. Nog zong zij te *Petersburg* en te *Moskou* met schitterend gevolg, en keerde vervolgens over *Hamburg* naar de *Nederlanden* terug. Nadat nu de echtverbintenis in het openbaar was verkondigd, bleef zij met haren Gemaal te *'s Hage* wonen. Hare levensomstandigheden zijn allergelukkigst, welke geruchten van het tegendeel deswege, mogen geloopen hebben.

Als Operazangeres vereenigde zij, met de bekoorlijkste jeugdige gestalte, de gemakkelijkste en bevalligste voordragt. Reeds van hare vroege jeugd aan was haar een zeldzame omvang van stem eigen, benevens de gaaf, om alle moeijelijkheden, als ware het een spel, te boven te komen. Hare toonen waren liefelijk, helder en zuiver; hare stem ongemeen buigzaam; hare voordragt juist, bevallig en vol uitdrukking; hare daarstelling sierlijk, wegslepend, betooverend. Zij verstond het eenvoudige, kunstelooze gezang even goed, als de loopen en versieringen der nieuwere Italiaansche school. Inzonderheid verwekte haar fluitgelijkend *pianissimo mezza voce* algemeene bewondering. In naïve, schertsende en lieftalige rollen, en in den Italiaanschen zang, streefde zij de grootste Zangeressen op zijde, welke zij in smaak en vinding, als mede in het *portamento* en de *passages*, nog overtrof, waarbij hare zeldzame talenten door een zeer behagelijk spel nog verhoogd werden. De rollen, in welke zij bovenal schitterde, zijn: *Rosine* in den *Barbier*, *de Italiaansche te Algiers*, *Euryanthe*, *Agatha in het Vrijschot*, de *Prinses in Jean de Paris*, *Donna Anna* in *Don Juan*, *de Sneeuw*, *Sophia* in *Sargines*, *Asschepoester*, *Carolina* in *het geheime Huwelijk*.

VREES VOOR DEN DOOD.

'k Weet, niet wat mij het wezen moog',
Dat, Heer! bij 't breken van mijn oog,
Mij tot uw dooden zamelt.

Evang. Gez.

De meeste menschen vreezen den dood. Onze ouders hebben moeten sterven, en onze kinderen moeten even zoo den tol betalen, waarom zouden wij er voor vreezen? Zijn wij beter dan de reeds overledenen? De dood is eenmaal ons lot en in den gang der natuur daaraan niets te veranderen. Nog altijd willen wij den tijd iets afbedelen, om, ofschoon wij ook reeds bejaard zijn, nog een paar jaren langer te leven. Is dit echter gewin, te meer, wanneer wij aan eene eeuwigheid denken? Wie braaf en voor de maatschappij nuttig leefde, heeft nooit te kort geleefd. Onze Heer JEZUS CHRISTUS stierf op den ouderdom van drie en dertig jaren, Alexander *de Groote* op denzelfden ouderdom — en hoe rijk aan deugden was hun leven! — De dood wil eene oorzaak hebben, zegt men, en dat is ook eene ondankbaarheid. Dat deze oorzaken dikwerf zoo onbeduidend zijn, dat dezelve niet kunnen voorzien worden, dewijl de geringste, nietsbeduidende omstandigheid de oorzaak onzes doods kan zijn, waarom zouden wij hem dan zoo zeer vreezen, daar hij ons ieder oogenblik kan overvallen?

De Hertog van *Bretagne* stikte in het gedrang, toen Paus Clemens zijnen intogt in *Lijon* deed. De Grieksche Treurspeldichter Aeschylus werd door eene waarzegster gewaarschuwd, zich voor het instorten van een huis te hoeden, wat baatte het hem, dat hij van dit oogenblik af, elk oud huis vermijdde? De schaal van een' schildpad die een adelaar uit de lucht liet vallen, verpletterde zijn hoofd. Aenulius Lepidus stierf aan de gevolgen van het verstuiken zijns voets. Deze vindt zijnen dood bij eene danspartij, een ander in den schouwburg, een derde in de kerk, een vierde op het slagveld, enz., in het kort, de dood kan ons door het geringste voorval treffen.

Michael Montagne zegt in zijne *Gedachten en Meeningen*: »Bij het struikelen eens paards, bij het vallen van eene dakpan, bij de geringste steek eener naald, zijn wij dadelijk in vrees voor den dood. — Wij moeten altijd aan denzelven denken, zelfs bij feesten of gastmalen moeten wij ons hem herinneren; en zoo groot, zoo onbepaald mogen nooit onze genoegens zijn, dat wij vergeten aan den dood te denken, die plotseling een einde aan al die vreugde maken kan.

Bij de feestmalen der Egyptenaren is altijd een geraamte tegenwoordig, om de gasten den dood te herinneren.

Veracht den doodschrik dan, mijn geest!
De donkere doodsweg, dien gij vreest;
Is 't pad tot blijd aanschouwen:
Wat beeft, wat schrikt gij voor uw lot?
De donkere doodsweg voert tot God;
Kweek dan geen moedloos zielsverdriet,
Gods Woord houdt stand, het wankelt niet,
Daar moogt ge uw hoop op bouwen.

DE ROOS.

De rozen waren bij de oude Grieken en Romeinen zeer geacht; de even ontluikende de bloemknoppen waren bij hen, om de zachte en bevallige schoonheid, waarmee zij versierd zijn en de zoete geuren die zij alom verspreiden, het zinnebeeld der jeugdige onschuld en zedigheid der meisjes. De Roos was aan Venus en Cupido gewijd. En daar de liefde dikwijls onder de geheimen gehouden werd, was de Roos ook het symbool der geheimhouding, waarvan nog het spreekwoord *sub rosa*. Rozen versierden het haar en den boezem der bruid op den feestelijken dag, met haren glans prijkte de triomfwagen des Overwinnaars, maar ook de urne des Overledenen werd met Rozen omwonden, en het grafschrift vorderde dikwijls van den wandelaar, rozen op het graf te strooijen. — Bij de feestmalen der ouden waren rozen een noodwendig versiersel. De vertrekken werden er mede bestrooid, de gasten werden er mede bekranst en de bekers mede versierd, want de wijn moest 's menschen hart wel vervrolijken, maar er niet de geheimen uitlokken. — En wie zou ook niet met Delille zeggen:

Mais qui peut refuser un hommage à la Rose;
La Rose, dont Venus compose ses bouquets,
Le Primtemps sa guirlande et Aurore ses bouquets;
Qu' Anacreon chanta, qui formoit avec grace
Dans les jours de festin, la couronne d'Horace.

DE OLIFANT BIJ DE GRIEKEN EN ROMEINEN.

Berigten over de olifanten vindt men reeds in de oudste boeken der geschiedenis. Homerus spreekt van ivoor, hoewel hij deszelfs oorsprong nog niet schijnt gekend te hebben, en Herodotus is de eerste, die ons verhaalt, dat deze zelfstandigheid van de tanden der olifanten afkomstig is. Alexander en zijne Macedoniërs waren de eerste Grieken, die dit dier zagen; het was in hunnen strijd tegen Porus; — en dat zij vrij naauwkeurig gezien hebben, blijkt uit Aristoteles, die eene zeer goede beschrijving van den olifant geeft. Met den togt van Pyrrhus kwamen de eerste olifanten naar *Italië*, en Curius Dentatus, die vier daarvan van Pyrrhus veroverd had, geleidde dezelve als de grootste pronkstukken van zijnen triomf in *Rome*; en deze waren de eersten, die men daar zag. Dertig jaren daarna bragt Metellus, toen hij de Karthagers in *Sicilie* overwonnen had, (volgens het verhaal van Plinius) honderd twee en veertig olifanten naar *Rome*. Naderhand ontwaarde men de olifanten dikwijls in de openlijke spelen, die de Romeinsche grooten aan het volk gaven; zoo bragt Claudius Pulcher zes honderd vijf en vijftig in den Circus. Lucullus, Pompejus, Caesar, Nero lieten gevechten zien, of van olifanten onder elkander, of met andere beesten, ja zelfs met menschen, die hun leven voor zulk een ellendig en onmenschelijk volksvermaak prijs gaven. Pompejus had bij zijnen triomftogt olifanten voor zijnen wagen gespannen. Germanicus liet olifanten zien, die men dansen geleerd had, ja onder Nero zag men eenen, waarop een' man gezeten was, op de koord dansen! — In nieuwere tijden was men minder in de gelegenheid van zoo vele en zoo kunstige olifanten te zien.

DE KOMEET VAN 1835.

Volgens *Halley* moet de Komeet welke in het laatst van dit jaar voor de aardbewoners zigtbaar zal zijn, zich in 1912 weder vertoonen. Dezelve zal beginnen zigtbaar te zijn tegen het einde der maand Augustus, des morgens vóór zons-opgang, en zal den 10den October, haar digtste nabijheid aan de aarde hebben bereikt, maar de afstand van acht millioen mijlen, waarop zij zal blijven, is meer dan genoeg om ons alle vrees voor botsing te ontnemen; tegens November zal zij eenigen tijd onzigtbaar zijn; (om hare kortste afstand van de zon, welke zij tegens dien tijd bereikt) maar tegen het laatst van December zal zij nog weder voor eenigen tijd zichtbaar worden en vervolgens in de ruimte verdwijnen.

Te PARAMARIBO, bij J. F. ENGELBRECHT.